HELLUNTAINUMERO

KUUROMYKKÄIN LEHTI

SUOMEN KUUROMYKKÄINLIITON ÄÄNENKANNATTAJA

JOHN SUNDBERG
Vastaava

HUUGO NYBERG
Toimitussihteeri
Johanneksentie 4, puh 81 54

№ 6 Kesäkuu | *Tilauksia vastaanotetaan kaikissa postitoimistoissa. Hinta 15 markkaa koko vuodelta.* | **32:s vuosik. 1927**

HELLUNTAIKSI.

On Vapunpäivä. Kaupungin kadut ovat täynnä iloisennäköisiä ihmisiä. Valkolakkiset ylioppilaat laulavat puistoissa kevätlaulujaan. Pitkät, punalippuiset työväenkulkueet marssivat kokouspaikkoihinsa. Kahviloista ja ravintoloista kuuluu ulos kaduille saakka soittoa, naurua ja puheensorinaa. Lukemattoman monet suuret ja pienet autot kulkevat kiivasta vauhtia huutaen ja rämisten edes ja takaisin. Ihmisvilinässä näen monen nuoren miehen väkijuomain vaikutuksesta horjuvin askelin kulkevan. Kuta pitemmälle päivä kuluu sitä useampia hoipertelevia miehiä, jopa naisiakin, näkyy. Illan lähetessä lisääntyy huuto, melu ja autojen rauhaton liike. Ilonpito kahviloissa, ravintoloissa ja kaduilla tulee yhä äänekkäämmäksi ja hurjemmaksi.

Kuljen yksin laitakaupungin hiljaisessa puistossa, josta avautuu valtava näköala suurelle, hämärtyvälle merelle. Koetan kuvitella mielessäni tämän keväisen Vapunpäivän viettoa koko isänmaassamme ja koko maailmassakin, varsinkin sen valtakuntain suurkaupungeissa. Mieleeni tulee kysymys: mitä ajattelee Jumala kaikesta tästä? Kaiken, mitä tänään sanotaan ja tehdään, Hän tietää. Kaiken on Hän nähnyt ja kuullut. Mitä ajattelee Hän siitä? En tiedä. Mutta arvaan Hänen syvästi surevana kääntävän kasvonsa pois paljosta tästä.

Kysyn itseltäni: vihaako Jumala sitten meidän ihmisten keväistä iloa? Eikö Hän antaisi meidän, maan lasten, iloita? Antaisiko Hän meille vain alituista surua ja kyyneleitä?

Ei suinkaan! Kyllä Hän tahtoo antaa meidän iloita. Ja surun tahtoo Hän ottaa meiltä pois. Hänen sanansa, raamattu, puhuu paljon *ilosta*. *„Teidän murheenne on muuttuva iloksi"*; *„anokaa —, että ilonne olisi täydellinen"*; *„Teidän sydämenne on iloitseva, eikä kukaan ota iloanne teiltä pois"*, näin sanoi Jeesus (Joh. 16: 20, 24, 22). *„Iloitse Herrassa ja Hän antaa sinulle; mitä sydämesi halajaa"* (Ps. 37: 4). *„Olkaa aina iloiset"* (1 Tess. 5: 16). Ja taivaassa, Jumalan luona, on ijankaikkinen ilo ja riemu autuailla ihmisillä. Kyllä Jumala tahtoo antaa meille ihmisille iloa.

Mutta on olemassa *väärää* iloa ja *oikeata* iloa. Väärä eli valheilo vetää, kiehtoo ja houkuttelee ihmisiä puoleensa. Sitä saavuttamaan juoksevat nopein jaloin useimmat ihmiset. Miten usein olen itsekin rientänyt valheiloa hakemaan! Ihmiset luulevat saavansa iloa esim. *rikkaudesta*. He kokoavat sitä ahneesti yöt ja päivät, kuka enemmän, kuka vähemmän. Kun saisin paljon rahaa, niin olisin iloinen! Toiset taas ajattelevat: kun saan paljon huvia, tanssia, ruokaa, juomaa, epäsiveellistä *nautintoa*, niin olen iloinen. Toiset ajattelevat: kun saan paljon *kunniaa* ja *valtaa* ja pääsen ylhäiseen asemaan ihmisten keskuudessa, niin silloin olen iloinen. Ja näin kokoavat he rikkauksia, painuvat syvälle nautinnoihin, etsivät kunniaa ja valtaa, luulevat niistä saavansa iloa. Miten käy? Ensi aluksi saattavat he kyllä tulla iloisiksi. He nauravat, laulavat, soittavat, tanssivat, syövät, juovat ja elävät huolettomina — hetken. Mutta ei kauan. Sitten he väsyvät, pettyvät ja tulevat tyytymättömiksi. Sellainen ilo loppuu pian. Ja ihmisen sydämen se jättää tyhjäksi ja katkeran rauhattomaksi. Rikkaus voi hävitä. Rikas mies voi köyhtyä. Nautinnoissa eläjä voi sairastua, hän tulee vanhaksi, kuolema kolkuttaa ovelle. Kunniaan ja valtaan päässyt saa kilpailijan, joka vie häneltä kunniasijan ja valta-aseman. Hän tulee unohdetuksi ja pilkatuksi. Ei väärä ilo kestä. Se on valheiloa.

Mikä on sitten *oikea* ilo? Mistä sen saan? *Oikea ilo tulee uskosta.* Kun uskon Jumalaan, niin tiedän olevani Hänen omansa ja pääseväni ijankaikkiseen elämään Hänen luoksensa. Siitä uskosta kasvaa iloa. Sitä iloa ei voi mikään ottaa minulta pois. Ei nälkä, ei köyhyys, sairaus eikä kuolemakaan voi ottaa iloa pois uskovasta sydämestä. Jos uskoni olisi väkevä, olisi ilonikin suuri. Jos uskoni on heikko on iloni pieni vielä. Ja jos minulla ei ole uskoa ollenkaan, niin en ymmärrä tästä oikeasta ilosta yhtään mitään. Syntini

ja lankeemukseni kyllä häiritsevät usein iloani ja tuovat surua sydämeeni. Mutta katuvana syntisenä saan taas mennä Jumalan eteen saamaan anteeksiannon. Siitä saan uutta iloa.

On helluntai, kristillisen seurakunnan suuri kevätjuhla, pyhän Hengen juhla. Nyt kaikki kristityt odottavat Jumalan Henkeä sydämiinsä ja rukoilevat, että saisivat oikeaa iloa, jonka Jumala antaa. Hengen täyttämä ihminen on iloinen Herrassa. Hän iloitsee syntien anteeksisaamisesta ja ijankaikkisen elämän toivosta. Mutta hän iloitsee muustakin: kaikista Luojan antamista lahjoista. Hän iloitsee kevätauringon paisteesta, kedon kukkasista, lintujen laulusta, luonnon kauneudesta. Hän iloitsee ystävyydestä, joka yhdistää ihmisiä sopuun ja keskinäiseen rakkauteen. Hän iloitsee kansansa ja isänmaansa menestyksestä ja onnesta. Ja hän iloitsee kaikesta, mikä on puhdasta, kaunista ja totta. Sellainen ilo on oikea ja puhdas. Mutta maailman ilo on saastainen ja pian sammuva. Etsi helluntaina itsellesi enemmän oikeaa iloa, joka kasvaa uskosta Jumalaan!

LASTENSUOJELUA OPPIMASSA.

Lausteen poikakoti.

(Myöhästynyt tilanpuutteen tähden.)

Viime syyskuun 19 p:nä tekivät Turun kuuromykkäinyhdistyksen esitelmäpäivien osanottajat opintoretken *Lausteen poikakotiin*, joka sijaitsee Turun lähellä.

Lausteen poikakodin vanha nimi on *Lausteen orpola*, jossa oli orpoja tyttöjä ja poikia. Nykyään on siellä ainoastaan poikia, joista osa on orpoja ja toiset muuten lastensuojelua tarvitsevia lapsia. Näitä poikia ja heidän kotiaan halusivat kuuromykät nähdä. Matkalle lähdettiin neljällä suurella linja-autolla mitä ihanimman sään vallitessa. Kun saavuttiin perille, oli siellä vastassa poikakodin ystävällinen johtaja *Olavi Sarko* rouvineen, jotka hyväntahtoisesti näyttivät ja opastivat kodin nähtävyyksiä katseltaessa.

Lausteen poikakoti on pinta-alaltaan peltoineen, puutarhoineen ja metsineen sangen suuri. Siellä on paljon rakennuksia. Ruokailupaikkana on Lausteen talon vanha päärakennus. Oppilaat asuvat ryhmittäin useissa pienissä rakennuksissa, jotka ovat kaukana toisistaan. Kodilla on oma kansakoulurakennus ja jatkokoulurakennus. Johtajalla on myös oma asuntonsa. Sitäpaitsi on kodilla oma leipomo y.m. koti- ja maataloudessa tarvittavat rakennukset.

Ensinnä vietiin vieraat katsomaan isojen poikain ruokailua, joka sattui olemaan juuri laitokseen saapuessamme. Se tapahtui talon päärakennuksessa, jossa oli m.m. iso ruokailusali ja iso keittiö. Hupaista oli nähdä, kun pojat hyvällä ruokahalulla söivät ateriaansa. Jos jonkun lautanen tyhjeni,

Esitelmäpäivien osanottajat Lausteen poikakodin päärakennuksen pihamaalla.

täytettiin se heti uudelleen. Leipääkin saavat pojat niin paljon kuin jaksavat syödä.

Kun oltiin talon keskuksessa, niin mentiin samalla katsomaan navettaa, joka oli siisti. Lehmiä on talossa lähes 30, jotka nyt olivat laitumella. Navettaan liittyy sikala, jossa voidaan pitää monta sikaa. Niitä on talossa 20. Hevosia on 9. Täältä mentiin laitoksen leipomoon, jossa monta kertaa viikossa leivotaan leipiä, sillä leivänsyöjiä on paljon.

Kuten jo mainittiin ovat laitoksen hoidokit sijoitetut pieniin kotirakennuksiin, joita on yhdeksän. Yhdenikäisiä poikia on koetettu asettaa samaan kotiin. Jokaisessa kodissa on hoitajansa. Kodit ovat puhtaita ja kodikkaita ja lapset viihtyvät niissä hyvin. Laitoksen johtaja käy toisinaan katsomassa miten pojat niissä käyttäytyvät ja viihtyvät. Kussakin kotiryhmässä on noin 10—12 oppilasta. Kotiryhmäin nimet ovat *Kalliopirtti*, *Toivontupa*, *Koivula*, *Kotipirtti*, *Kuusela*, *Mäntylä*, *Päivärinne*, *Kotila* ja *Niemelä*. Neljällä ensimäisellä kodilla on oma ruokatalous ja toisten kotien pojat — suuremmat hoidokkaat — käyvät syömässä laitoksen päätilalla.

Näistä kotiryhmistä saivat kuuromykät — ajan vähyyden vuoksi — nähdä kolme, nimittäin pienten, keskikokoisten ja isojen poikain kodit. Niissä oli paljon katsomista. Johtaja Sarko selitti katsojille kotien tarkoitusta ja elämää sekä niiden asukkaiden työskentelyä erilaisissa tehtävissä ja töissä. Keskikokoiset pojat käyvät laitoksen kansakoulua, jossa on noin 65 oppilasta. Suuremmat pojat — 14—18 vuotiaat — tekevät maanviljelys- ja puutarha- sekä ammattitöitä.

Viimeiseksi vietiin kiitolliset katselijat poikain työhuoneisiin, joissa he tekevät räätälin-, suutarin-, puusepän- ja maalarintöitä. Ammattioppilaita on yhteensä 23.

Sitäpaitsi saavat pojat käydä kodissa kaksivuotisen jatkokoulun kansakoulun jatkokoulun tapaan. Siellä on ollut oppilaita 31. Kun he ovat täyttäneet 18 vuotta, saavat he ammattityöstä todistuksen ja heille toimitetaan työpaikat Turussa. Muutettuansa poikakodista kaupunkikoteihin ovat pojat vielä kolmen vuoden ajan johtajan valvonnan alai-

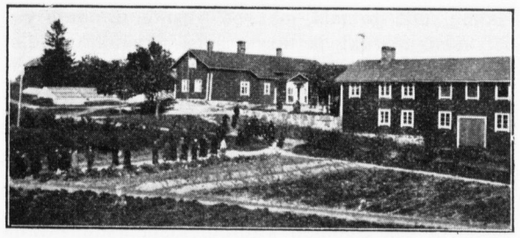

Kuuromykkiä Lausteen poikakodin puutarhassa.

sina. Tällä tavoin kasvatetaan heistä hyviä ja hyödyllisiä ihmisiä. Monet kymmenet orpopojat, jotka ovat saaneet Lausteen kodissa opin ja kasvatuksen, elävät nyt yhteiskunnassa kunnollisina kansalaisina.

Kaikkiin näkemiinsä ja saamiinsa tietoihin sekä ystävälliseen opastukseen Lausteen poikakodissa olivat esitelmäpäivien osanottajat erittäin tyytyväisiä ja säilyttävät opintoretkestään pysyvän muiston.

J. K. Palomaa.

KIRJE AMERIIKASTA.

Sydämelliset terveiset täältä Ameriikasta sinne synnyinmaahani!

Kyllä minä olen ollut terveenä ja voinut hyvin koko lailla. Maaliskuun 19 p:nä on kulunut 7 vuotta siitä kun minä olen tullut tänne kotiini. Minä olen ilmoittanut teille siitä ja lähetin Kuuromykkäinlehteen painettavaksi matkakertomukseni. Minun kotini on Pohjois-Minnesotan valtiossa, maanviljelyskyläss ä (täällä sanotaan farmikylässä). Se sijaitsee hauskalla paikalla ja korkealla mäellä. Sen vieressä on joki, jossa kesällä uidaan. Sen vieressä on myös sauna. Minulla on isä ja äiti ja ainoa veli, joka on syntynyt täällä. Isä on ollut Amerikassa 25 vuotta ja äiti 22 vuotta. He jättivät minut äitini äidin hoidettavaksi Ameriikkaan lähtiessään minun ollessani 3 ½ vuoden vanhana. En nähnyt sen jälkeen äitiäni 15 vuoteen. Isällä on 2 taloa. Toinen on vanhanaikainen „kämppä", johon isä ja äiti asettuivat ensimmäiseksi asumaan. Mutta toinen talo rakennettiin oikein komeaksi. Siinä talossa on 4 kerrosta: 1:ssä kerroksessa on kellari, jossa on suuri stouwi, (=uuni, jota ei Amerikassa käytetä ollenkaan), jolla lämmitetään huoneita, 2:ssa kerroksessa on isän ja äidin huoneet, keittiö, seurusteluhuone y.m., 3:ssa kerroksessa on veljeni ja minun „ruumat" ja 4:ssä pikku vintti. Talon ympärillä on puutarha ja portaan edustalla on komea kukkamaa kesällä. Meillä on suuri kivinavetta, jossa on nyt 8 lehmää, sonni, 4 hiehoa, 6 vasikkaa, 5 lammasta, 2—30 kanaa, kukko ja 2 hevosta. Isällä on myös paljon maanviljelyskoneita: niittokone, haravakone y.m. Kaikkia koneita käytetään aina kahdella hevosella, potukonetta ajetaan neljällä hevosella. Työläisten ei tarvitse kuokkia potuja maasta. Isällä on 4—5 eekkeriä potumaata. Meiltä viedään joka syksy monta tuhatta bussellia potuja markkinoille. Isä ja veljeni ovat metsätöissä joka talvi. Täytyy ansaita rahaa lisää, sillä tulojen täytyy olla suuremmat, kuin menojen. Minä olen äidin kanssa kahden kotona ja teemme kaikki työt itse eikä meillä tarvita työmiestäkään. Isällä on myös 2 autoa; toinen matkustaja-auto, toinen tavara-auto. Kun minä tulin tänne Suomesta, niin täällä oli vain 5—10 autoa; nyt on jokaisella talolla 1—2 autoa. Tällä paikkakunnalla asustaa 80 perhettä suomalaisia ja vähän toiskielisiä. Tänne rakennettiin 5 vuotta sitten kirkko. Täällä on 3—4 kansakoulua, joissa puhutaan aina Englanninkieltä eikä suomea. Kyllä täällä puhutaan paljon suomea. Täällä on m.m. työväentalo, jossa äitini ja veljeni ovat näytöskappaleen harjoittelijoina tai näyttelijöinä y.m. Minäkin olen joskus siellä kahvilassa työssä ja siivoamassa huoneita. Vielä on 1 osuuskauppa, jonka vieressä on autohuone ja postikonttori.

Meillä on lehtiä Punikki, Työmies ja Toveritar, jota minä tykkään kovasti lukea. Sillä se on hyvä ja opettavainen, työläisnaisten ainoa lehti.

En ole tavannut yhtään muuta kuuromykkää, kuin 1 tytön, joka on ollut 25 vuotta Amerikassa äitinsä luona. Hän asuu nyt eräässä pikkukaupungissa, jonne on 30 mailia täältä. Hän on ompelijatar. En ole koskaan käynyt amerikalaisissa kouluissa. Veljeni ei tiedä mitään Amerikan kuuromykistä, eikä ole nähnyt heitä, vaikka on käynyt usein monta sataa mailia kaupungeissa asioilla. Kyllä minä elän mieluimmin kotona hiljaisena ja yksinäisenä. Kyllä kotona on hyvä olla, sillä koti on aina paras. Olen lukenut joka päivä sanomalehdestä maailman asioita ja monta helppotajuista kirjaa. En voi lukea kaikkia kirjoja, sillä niissä on vaikeita lauseita, joita en ymmärrä. Olen tilannut teiltä monta vuotta Kuuromykkäin Lehden, josta haluan saada tietoja Suomen kuuromykistä ja heidän elämästään.

Tyyne Lahti.

»HEFFATA» K.M. YHDISTYS 20 VUOTIAS.

Viime maalisk. 25 p:nä täytti „Heffata" k.m. yhdistys Tyrväällä 20 vuotta. Tämän johdosta vietettiin juhlaa k.m.y. „Heffatan" omalla talolla Tyrvään pitäjän Vinkkilän kylässä. Avajaispuheen piti hra *Kalle Markkula*. Juhlapuheen piti kuvanveistäjä, hra *J. F. Talvia*, kertomuksen yhdistyksemme toiminnasta esitti maanviljelijä *Vilho Ritala*, runon emäntä *Elsa Ritala*.

Rouva *Elma Ignatius* perusti „Heffata" k.m. yhdistyksen 25. 3. 1907 Huittisissa Kansanopistolla. Kansanopistolla oli maisteri Ignatius johtajana ja näin ollen muodostui Länsi-Suomen kansanopistosta ikäänkuin koti lähellä ja kauvempanakin asuville k.m:lle, jotka saivat usein kokoon-

„Heffatan“ jäsenet kokouksessaan Tyrvään pappilassa 24. 4. 1927.

tua opistolle kokouksiansa viettämään. Heillä ei ollut kohta alussa mitään omaa kokoushuonetta, vaan pitivät he kokouksiaan ystäviensä luona. Yhdistyksen perustaja, rouva Elma Ignatius perheineen muutti sitten pois täältä. Jäimme niinkuin orvoiksi. Se oli suuri surunaika meille. Olimme tottuneet elämään niin huolettomina ja vapaina yhdistyksemme jalon puheenjohtajan ympärillä jo 3 vuoden ajan. Rouva Elma Ignatius oli istuttanut pienen alun, jota meidän oli itse ruvettava hoitamaan. Valitsimme puheenjohtajaksemme *Kalle Markkulan* Laviasta, joka oli puheenjohtajanamme 7 vuotta. Matka oli hänellä pitkä ja hän pyysi erota sentähden. Tilalle valittiin *J. F. Talvia*, joka on nykyäänkin puheenjohtajanamme. Hän on ollut vv. 1917—1927 ja on mielestämme siihen täysin sopiva. Johtokuntaan kuuluu nykyään J. F. Talvia, V. Kallio, H. Sandel, A. Ritala ja E. Ritala.

Elma Ignatius, „Heffatan“ perustaja

Kokouksia on pidetty joka kuukausi. Niissä on pidetty esitelmiä, luettu kertomuksia, runoja ja satuja. Yhdistyksellä on neulomaseura, joka kokoontuu noin 2 viikon väliajoilla tässä Kiikan ympäristössä jäsenten luona. „Heffata“ k.m.y. on saanut oman talon, jossa on 4 huonetta. Sen on osaksi lahjoittanut yhdistyksellemme Fanny ja Vilho Ritala. Talo on omalla tontillaan, jonka veljekset K. A. ja V. Ritala lahjoittivat. K.m.y:n varojen hoitajana on Vilho Kallio, varat eivät ole suuret, noin 5,000 mk. Yhdistyksellä on oma lainakirjasto, jossa on 60 nidettä. Jäseniä on „Heffatassa“ 35. Toivomme, että Jumala, joka on yksilön niinkuin yhdistyksenkin tuki ja turva, soisi tämänkin yhdistyksemme varttua ja valistua luoden valoa ympäristönsä k.m. keskuuteen. *a—a.*

KUUROMYKÄT MAANVILJELIJÖINÄ.

Suurin osa Suomen kuuromykistä asuu maalla tehden maatöitä. Osa heistä tekee työtä kotitaloissaan, osa palvelee vierasta maanviljelijää. Osa heistä elää itsenäisinä maanviljelijöinä. He viljelevät omia peltojaan ja hoitavat omaa taloaan. Muutamat ovat kyllä saaneetkin talonsa hyvin menestymään.

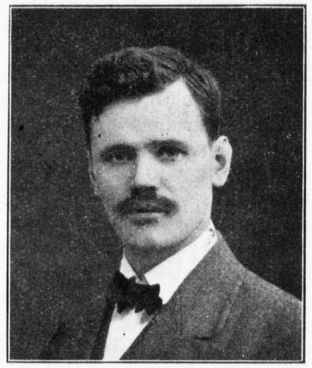

J. F. Talvia, „Heffatan“ nykyinen puheenjohtaja.

Suomen kansalla on ollut se luulo, että maanviljelijäksi kelpaa kuka tahansa, joka jaksaa työtä tehdä. Mutta sellainen luulo on jo huomattu vääräksi. Sillä, joka aikoo ryhtyä hoitamaan maataloa karjoineen, peltoineen ja metsineen niin, että siitä saa hyvän tuotannon mahdollisimman vähällä vaivalla, tarvitsee käytännöllisen harjoittelun ohella välttämättä myös tietopuolista oppia. Senvuoksi onkin maassamme paljon maanviljelystä edistäviä oppilaitoksia.

Mutta, entä kuuromykille — — — —? Heitä varten ei ole sellaisia vielä muita, kuin kotitaloutta ja puutarhahoitoa varten. Niitäkin etupäässä naisille.

Varmaan monen nuoren maanviljelijäksi aikovan k.m. miehen mieli ikävöi saada kuuromykkiä varten jonkunlainen tätä asiaa valistava oppilaitos tai edes jonkinlainen lyhempiaikainen kurssi.

Kuuromykkien yleensä on myös hyvin vaikea

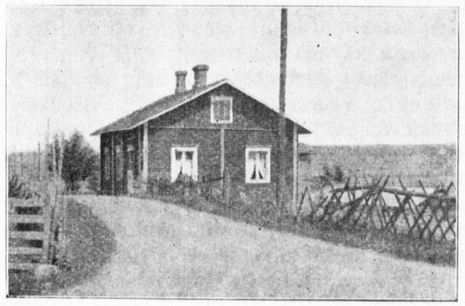

Vinkkilä, „Heffatan“ oma koti.

ja mahdotonkin ymmärtää maanviljelystä, karjataloutta y.m. käsittelevää kirjallisuutta, jota kyllä löytyy kuuleville runsaasti. Niissä esiintyvät taulukot y.m. ovat kuuromykille yleensä „hebreaa“ (vaikeata). He eivät kykene vähäisen kouluopetuksen saaneina niitä täysin tajuamaan. Kuuroutensa vuoksi eivät he myöskään voi seurata esitelmiä eikä maanviljelijäin tavallisia juttuja. Selvästi siis näkyy, että he ovat sillä alalla tietämättömyyden pimeydessä.

Eikö heitäkin olisi siis tässä asiassa ryhdyttävä valaisemaan. Sillä pidetäänhän maanviljelystä tärkeänä asiana. Kaikkivaltias markka se tietysti tässäkin asiassa määrääjä on.

Kuuromykkien itsensä taholta ei tämä tietenkään voi tulla kysymykseen, sillä se vie siksi paljon rahaa. Mutta eikö Valtio, joka antaa miljoonia maanviljelyksen edistämiseksi, voisi tähänkin luovuttaa pientä summaa lopun saadessa opiskelijoilta itseltään y.m. tavalla. Ehkäpä joku k.m. asioita harrastava henkilö alkaisi tätäkin asiaa hiukan miettiä. Toivottavasti moni toveri yhtyy tähän toivomukseen. Tervehtien *Talonpoika.*

MARIA SAVISAARI 70 VUOTIAS.

Kesäkuun 17 p:nä täyttää *Maria Savisaari* o. s. Valkama 70 vuotta Alavuudella.

Maria Savisaari on syntynyt 17 p:nä kesäkuuta 1857 Äisärin pitäjässä Etelä-Pohjanmaalla aivan köyhässä perheessä ja on hän ollut kuuromykkä syntymästään asti. Perheessä syntyi kaikkiaan 7 lasta, joista 4 oli syntynyt aivan kuuromykkänä ja heistäkin 2 kuoli jo lapsena ja 2 jäi eloon, toisen nimi oli *Juho* ja toisen *Maria.* Juho kuoli noin 30 vuotiaana. Maria ei saanut kokea äitinsä hellää hoitoa ja kasvatusta, sillä äitinsä kuoli Marian ollessa 3 vuoden vanhana. Maria ei enää muista äidistänsä muuta kuin, että hän seisoi äiti-vainajansa ruumisarkun vieressä ja sen ympärillä oli paljon väkeä ja hän näki, että isänsä itki katkerasti, kun arkun kansi pantiin kiinni ja arkku vietiin pois.

Marian isän nimi oli *Kaappo Walkama.* Hän oli aivan köyhä, eikä hänellä ollut omaa kotia, vaan hän asui lapsinensa eräässä talossa vuokralla. Isänsä oli uskovainen ja kärsivällinen mies ja oli hän saanut taistella monenlaista vaikeutta, nälkää köyhyyttä y.m. vastaan. Hän rakasti kuuromykkiä lapsiansa. Hän ei tahtonut, että he kasvaisivat ilman opetusta ja uskontoa. Hän sattui kuulemaan, että kirkkoherran tytär neiti *Anna Heikel* oli avannut kuuromykkäin koulun Pietarsaaressa. Hän vei Juho-poikansa sinne ja muutaman vuoden kuluttua Maria pääsi 8-vuotiaana samaan kouluun. Siihen aikaan ei ollut autoja eikä Pohjanmaalla ollut vielä rautatietä. Pieni Maria sai 8-vuotiaana matkustaa vain jalkaisin Äisäristä Pietarsaareen noin 20 penikulman matkan. Marian isällä ei ollut varaa kyyditä lapsiansa hevosella Pietarsaareen, jonne hän joka kerta itse vei lapsensa kouluun. Maria muistaa, että matka oli hyvin väsyttävä. Usein hän itki väsymyksestä ja isänsä sai kantaa monta kertaa häntä selässänsä. Jalkamatka Äisäristä Pietarsaareen tavallisesti kesti 5 päivää. Sisämaassa olevien suomalaisten pitäjien taloissa otettiin kyllä koulumatkalla olevat kuuromykät lapset saattajineen yöksi mutta rannikolla olevissa ruotsalaisten pitäjien taloissa ei tahdottu ottaa heitä yöksi, ja välistä ajettiin heidät väkisin ulos ja heidän täytyi väistyä kylmään heinälatoon yöksi. Välistä he hiipivät talon asukkaiden huomaamatta lämpöiseen, mutta mustaan saunaan nukkumaan. Kun he olivat tulleet Pietarsaareen, niin isä lähti takaisin kotiin Äisäriin. Lapset jäivät jouluksikin kouluun. Keväällä joka vuosi toukokuussa meni isä taas Pietarsaareen hakemaan lapsiansa kotiin ja taas elokuussa vei heidät sinne takaisin. Joskus kyllä tapahtui, että joku naapuri sattui viemään tervakuorman Pietarsaareen. Silloin Maria sai mennä tervakuorman päällä sinne.

Maria Savisaari poikansa ja tyttärensä kanssa.

Vuonna 1867 oli Suomessa kova katovuosi. Paljo ihmisiä kuoli nälkään silloin. Valtio koetti järjestää hätäaputöitä ja jauhojen jakamista. Maria muistaa, että hän 10 vuotiaana oli mukana isänsä ja nuoremman kuulevan sisarensa kanssa hätäaputöissä maantien rakennuksessa Äisäristä Virroille. Palkaksi he saivat ainoastaan ruisjauhoja. Kun Äisärin pappilassa keitettiin papusoppaa nälkääkärsiville ilmaiseksi, niin hekin kävivät siellä syömässä. Marian piti taas sitten lähteä isänsä kanssa Pietarsaareen ja heillä oli aivan kuivaa pettuleipää matkaeväänä. Perille päästyä Maria näytti pettuleipää johtajatar Heikelille, joka sitä maistettuaan sanoi: »Olkaa tyytyväinen Jumalan koetelmuksiin.»

Maria sai ensimmäisenä jouluna koulussa neiti Heikeliltä joululahjaksi ison *Pyhän Raamatun* ja neiti Heikel viittoi hänelle selvillä viittomilla Jumalasta. Nytkin Maria vielä lukee ahkerasti Pyhää Raamattuansa.

Maria kävi säännöllisesti 8 vuotta koulua ja pääsi pois sieltä 16-vuotiaana. Hänellä oli hyvin vaikeaa erota rakkaasta koulusta ja hyvistä opettajistaan, joilta hän oli saanut oppia paljon hyvää. Hän asettui asumaan isänsä luo Äisäriin ja oli siellä 4 vuotta. Sitten johtajatar Heikel kehoitti häntä valmistautumaan kuuromykkäin opettajattareksi, sillä hän oli harvinaisen lahjakas ja osasi käyttää kieltä hyvin. Näin Maria lähti Pietarsaareen kouluun valmistautumaan opettajattareksi. Hänellä oli samalla kertaa kuuntelutoverina Elisabet Elfving, joka myös valmistautui opettajattareksi. Johtajatar itse omilla varoillansa maksoi heidän asuntonsa ja ruokansa. Maria kuunteli opetusta yhden vuoden ja valmistautui opettajattareksi. Johtajatar Heikel onnitteli häntä ja toivoi, että hän yrittäisi auttaa ja jakaa valoa kohtalotovereilleen, jotka eivät mahtuneet kouluun tilan puutteen takia. Maria kutsuttiin pian kotiopettajattareksi Pihlajavedelle Naaralan taloon, jossa hän opetti talon poikaa Hermania. Sitten hän oli aikeissa perustaa yksityisen k.m. koulun kotipitäjäänsä, pitäjän ja sen lähipitäjien kuuromykkiä varten, mutta tästä aikeesta ei tullut mitään, kun hän joutui naimisiin.

Samaan aikaan Äisärin pitäjän läpi rakennettiin uutta Tampere—Vaasan rautatietä ja tässä työssä oli eräs kuuromykkä Alavuudelta, nimeltä *Elias Pyylampi,* sittemmin ostamansa torpan nimen mukaan *Savisaari.* Siellä hän tapasi entisen koulutoverinsa Marian, johon hän rakastui ja heistä tuli pian aviopari. Alavuuden rovasti Sahlberg vihki heidät avioliittoon elokuun 13 p:nä

1881. He asuivat Alavuudella omassa kodissa, Savisaaren torpassa, jossa Maria nyt vielä asuu poikansa Matin perheen kanssa. Naimisiin mentyään ei Maria jättänyt kokonaan opettajan uraansa, vaan Savisaaren torppaan hän kutsui Raision talon kuuromykän pojan Matin ja opetti häntä kauvan aikaa, ennenkuin poika vietiin Pietarsaareen kouluun. Maria ei voinut ottaa enempää oppilaita, sillä hänen perheensä kasvoi ja hänen täytyi antautua omien lapsiensa hoitamiseen, kasvatukseen ja opetukseen.

Perheessä on syntynyt kaikkiaan 6 lasta, joista vanhin poika kuoli jo 2 vuoden vanhana, neljäs lapsi, tyttö, hukkui kaivoon 4 vuoden vanhana ja nuorin poika Juho kuoli 16 vuotiaana. Eloon jäi 3 lasta. Kaikki lapset ovat käyneet Turun kuuromykkäin koulun.

Marian isä Kaappo kiitti Jumalaa, siitä, että tyttärensä Maria oli joutunut onnelliseen avioliittoon ja hän kävi säännöllisesti joka vuosi Savisaaressa katsomassa. Kerran siellä käydessään isä viittoen ennusti tyttärellensä hyvästiä jättäessänsä, ett'ei hän enää tule sinne katsomaan, vaan hänen täytyy kuolla. Ja niin toteutuikin. Seuraavana talvena v. 1892 hän kuoli.

Marian onnellinen avioliitto kesti yli 25 vuotta. Hänen miehensä kuoli syyskuun 17 p:nä 1906. Maria Savisaari on vielä nyt hyvissä ruumiin ja sielun voimissa ja tahtoo tehdä jokapäiväistä työtä, sekä muistaa hyvin kertoa vanhoja asioita. Alavuuden kuuromykkäin yhdistyksen kokoukset aloitetaan aina Marian pitämällä hartaushetkellä. Hän osaa viittoa selvästi ja vaikuttavasti.

Vanhuuden päiviä viettää Maria Savisaari rauhallisesti poikansa Matin kodissa. Hänelle toivotamme iloista ja rauhallista elämän ehtoota.

HEVOSEN KENKÄ.

Kylän kujalla käveli kuuro *Kaapo Kiipulainen*, kotinsa kiltti kaitsija, kohti kaupunkia. Kaapon kintereillä kulki ketterästi kihara-kutrinen kakaransa, kuuleva Kalle. Kaapo keksi kujalla konin kengän. Kääntäen kasvonsa Kalleen Kaapo kehoitti kakaraa kumartumaan, kieppasemaan kengän kouriinsa.

Kalle kuitenkin kieltäytyi; katsoi karsaasti kuraista konin kenkää, kysyen koppavasti: „kuraista kapinettako kumartumaan?"

Kiukku kuvastui Kaapon kasvoille. Kotvasen kuluttua Kaapo kumartui, korjasi känsäisellä kädellään kaakin kengän kantamaansa koriin. Kumpikin, keskustelematta kauempaa, käveli kiireesti kaupunkia kohden.

Kun Kaapo Kalleineen kerkesi keskelle kaupunkia, kävi Kaapo kaupassa kauppaamassa konin kenkää. Korjasi kokonaista kolme kiiltävää kolikkoa konin kengästä. Kolmella kolikolla Kaapo kärkkäsi kauppiaalta kirsikoita. Kiltti kauppias kieritteli kolmanneksen kiloa kirsikoita Kaapon koriin. Kaapo kiitti, kumarsi kauniisti, kadoten kadulle. Katsoi kiltisti Kalleensa.

Kumpikin käveli kohta kotiinpäin, Kaapo kori kainalossa, Kalle kaukana Kaapon kantapäiltä. Kuuma kerä keskellä kirkasta kantta kaateli kuumia kylpyjä kulkijoille. Kallen kurkku kuivui. Kaikkialla kuivuutta, kuumuutta. Kaukana koti, kalja, kehlo! Kalle kärsi kun kurkkunsa kuivui.

Kaapo käänsi kuononsa; katsahti kaukana kävelevään Kalleen. Kaivoi korista kourallisen kirsikoita, karisti kävellessään kappaleen kerrallaan kuivalle kujalle. Kalle keksi kirsikan, kumartui kyyryyn, korjasi kirsikan kuivaan kurkkuunsa. Kolme kyynärää kulettuaan Kalle kumartui kiiltävin killisilmin, kirsikka kieri kädestä kärsäänsä. Kuusi kyynärää kuljettuaan kiilsi kohdallaan kolmas kirsikka. Kalle kulki kyyryssä kilometrikaupalla, korjaten kirsikoita kitaansa kuin kurki karpaloita korvessa.

Kaikkien kirsikkain kadottua Kallen kitaan kertasi Kaapo: „kun kieltäydyit *kerran* kumartumasta, konin kenkää koppaamasta, kuinka kauvan kestivätkään kumarruksesi kirsikoita kootessasi!"

Lollo.

KOHTELIAS VUOKRALAINEN.

K.m. nuori mies, Pekka, asui erään k.m:n perheessä ja sai myöskin ruokansa asunnossaan. Perheessä oli 5 pientä lasta. Äidillä oli paljon työtä ja usein hän oli sairas ja väsynyt.

Perheeseen kuului siis: isä, äiti, 5 lasta ja vuokralainen Pekka. Kun nämät olivat syöneet ateriansa oli paljon astioita pestävänä. Joskus auttoi perheen isä vaimoaan astiainpesussa. Mutta usein oli hänelläkin niin paljon työtä, ettei hän joutanut auttamaan vaimoaan.

Pekka kävi aina siististi puettuna ja ihmiset ihmettelivät kun hänellä oli aina puhtaat ja hyvät vaatteet. Monet luulivat, että hän oli ylpeä ja tuhlaavainen.

Eräänä päivänä menin odottamatta tuon perheen asuntoon. Mitä näinkään? Pekka seisoi uunin vieressä pesemässä astioita sillä perhe oli äsken juuri lopettanut syömisen. Pekalla oli edessään suuri, valkoinen esiliina, joka ulottui kaulasta jalkoihin asti. Minä hämmästyin ja tulin iloiseksi. Huomasin, että Pekka oli ymmärtäväinen, auttavainen ja kohtelias. Tiesin, että hän maksoi hyvän vuokran asunnosta ja ruuasta joka kuukausi. Hänen ei olisi tarvinnut pestä astioita. Mutta hän oli hyväsydäminen. Kun hän näki emännällä olevan paljon työtä, niin meni Pekka auttamaan, eikä hävennyt astiainpesemistä, vaikka oli siististipuettu, hieno, nuori mies. Minä kiitin Pekkaa ja ajattelin: voi jospa kaikki nuoret kuuromykkämiehet olisivat samanlaiset kuin Pekka.

KUUROMYKÄT JÄÄVÄT ILMAN PAPPIA.

Juolahti mieleeni tässä, että onhan inarilaiset sekä vaasalaiset k.m. mielissään kun saivat keskuuteensa sellaisen papin, joka tuntee kuuromykkiä. Me täällä, jotka kadotimme sellaisen papin, joka oli meitä varten, tunnemme suurta surua ja kaipausta, sillä toivomme olisi, että mekin 1 kerran vuodessa saisimme nauttia Herran pyhää ehtoollista ja joskus kokoontua sielunpaimenemme ympärille kuulemaan Jumalan sanan pyhiä totuuksia selityksineen —.

(Jatkoa sivulla 63.)

URHEILUOSASTO

TOIMITTAJA R. PITKÄNEN

SOVELTUUKO JALKAPALLOPELI KUUROMYKÄLLE?

Viimeisten 10—15 vuoden aikana on urheiluharrastus Suomessa elänyt voimakasta kehitys- ja nousukautta. Maamme urheiluriennot ovat varsinkin viimeisimpinä vuosina saavuttaneet äärettömän laajuuden, monipuolisuuden ja voiman, mistä taasen on ollut luonnollisena seurauksena korkea tulostaso. — Osittain karu, vaihteleva luonto, harrastus ruumiinharjoituksiin, yhdessä verrattain säännöllisten elintapojen kanssa ovat tehneet suomalaisista sen, mitä he ovat: yhden maailman terveimmistä ja elinvoimaisimmista kansoista.

Viime vuosina on suomalaisten urheiluharrastus saavuttanut suorastaan yleismaailmallisen leviämisen. Sen sijaan kun esim. kymmenkunta vuotta sitten maassamme harrastettiin vain joitakin yleisimpiä ja maamme luontoon ja olosuhteisiin sopivimpia urheilulajeja, ei maailmassa liene enään monta urheilulajia, jolle ei Suomessakin löytyisi harjoittajia ja suosijoita. Ja yleisenä tosiasiana voinemme mainita, että meikäläiset aina, lyhyen harjoituksen jälkeen, ovat saavuttaneet kunnioitettavia tuloksia. —

On ollut aivan luonnollista, että maamme kuuromykät kuulevain esimerkkiä seuraten ovat alkaneet urheilua harrastamaan. Huolimatta fyysillisestä ja psyykillisestäkin heikommuudestaan, kuuleviin verraten, ovat suomalaiset kuuromykät sentään vuosien kuluessa edistyneet urheilussa hekin, niin että nyt voimme joltisellakin varmuudella sanoa pohjoismaisen k.m.-urheiluhegemonian (johtaja-asema) tällä hetkellä olevan Suomessa, siitäkin huolimatta että maamme k.m.-urheilu on saanut viime vuosina kestää pari raskasta tappiota. On innostavaa huomata, että suomalainen k.m. sitkeästi ja innolla tahtoo seurata kuulevan veljensä jälkiä; harjoituksen avulla pysyttää itsensä aina otteluvalmiina maansa puolesta ja esimerkillä innostaa toisiakin k.m. ruumiinharjoitukseen ja urheiluun. Sillä tavoin hyödyttävät k.m. sekä itseään että molempia keskusjärjestöjään, K.m. Liittoa ja K.U.L:toa.

*

Nyt siirrymme otsikossa nimitettyyn urheilumuotoon.

Jalkapallopeli on Suomessa vielä verrattain nuori urheilu. Varsinaisesti alettiin Suomessa harjoittaa jalkapalloa vasta tämän vuosisadan ensimäisen vuosikymmenen loppupuoliskolla. Esim. Suomen Palloliitto, joka on maamme palloilijain keskusjärjetö, perustettiin v. 1907. Mainittu liitto viettikin tammikuussa 20-v. juhlaansa. Englannin ja samalla maailman vanhin jalkapalloliitto on jo lähes 70 vuotias. Jalkapallopelin ovat keksineet englantilaiset, joille se onkin kansallisurheilu kuten meille hiihto. Peli on jo yli 600 v. vanha ja on se tällä hetkellä levinnyt ympäri maapallon. Alkuaan ei peli ole ollut niin hienoa ja järjestelmällistä kuin nyt. Alkuaikoina ei tunnettu sääntöjä lainkaan, pelaajain luku saattoi olla aivan rajaton ja pallon kuletus käsinkin luvallista. Vuosisatain kuluessa siitä kuitenkin on muodostunut se hieno, miehekäs palloleikki, jota se nykyään on. Ei mikään urheilu kehitä miehessä niin monta eri ominaisuutta kuin jalkapallopeli.

Pelien peli! »Leikki», joka harjoittajaltaan vaatii paljon, mutta joka myös runsain määrin korvaa vuosien työn ja vaivannäön. Pelaajan tulee omata terve ja rasitusta kestävä ruumiinrakenne. Luonnollisesti voivat heikommatkin harjoittaa peliä, ja oikeastaan heille on siitä hyötyäkin, sillä kyllä jalkapallopeli vahvistaa. Runsas liikunta ulkoilmassa lisää toimintahalua ja elämäniloa. Mutta jos jalkapallopeliä harjoittaa tuloksia silmälläpitäen, silloin täytyy ruumiin olla terve ja karaistunut. Oikea jalkapallopeli on miehisten miesten temmellystä, taistelua, jossa aseina ovat vain nopeus, tarmo ja äly. Tavallisesti suoriutuu se voittajana, jolla on vahvin ruumis, kylmimmät hermot ja nopein harkintakyky.

Jalkapallopeli ei Suomessa ole kyennyt nousemaan samalle tasolle kuin rata- ja kenttäurheilu. Syyt siihen on etsittävä usealtakin taholta, mutta etupäässä siitä että maassamme ei löydy kuin kolme — neljä kunnollista jalkapallokenttää. Kenttäin nimittäin täytyy olla, jos tahdotaan tuioksiin päästä, ruohokenttiä, pehmeähköjä ja kimmoisia n. 8—10 cm pituista ruohoa kasvavaa. Ja ehdottomasti tasaisia. Suomalaisilta palloilijoilta ei voi vaatia, että he kivikovilla savi- ja hiekkakentillä pelattuaan pystyisivät yhtä korkeaan jalkapallotaitoon kuin esim. keski-euroopalaiset, joiden jalkapallokeskuksissa savi- ja hiekkakentät ovat vielä tuntemattomampia kuin täällä ruohokenttä. Omasta puolestani luulen myöskin suomalaisen luonteen, joka on kylmä ja harkitseva sekä hidas innostumaan, olevan syynä siihen, etteivät meidän poikamme ole vihreän ruohomaton kuningasleikissä tulisten, kuumaveristen etelä- ja länsimaalaisten kilpaveikkojensa veroisia.

Muuten vaatii jalkapallopeli harjoittajaltaan ääretöntä innostusta asiaan. Ei riitä, että pelaaja käy määrättyinä päivinä harjoituksissa, sitten väliajoiksi ehkä kokonaan unohtaen kaikki. — Ei! Kyllä hänen, jos tahtoo kehittyä oikeaksi ihannepelaajaksi, täytyy asettaa jalkapallopeli miltei samaan asemaan kuin jokapäiväinen leipä. Niin täydellistä antautumista kuin jalkapallopeli, vaatii vain harva urheilulaji. Pelaajan on peliä silmälläpitäen harjoiteltava ankarasti, voimisteluliikkein joka päivä pidettävä ruumiinsa joustavana, ruokailtava ja levättävä säännöllisesti. Lyhyesti sanoen pelaajalla ei saa juuri mitään muuta ajatusta olla mielessä kuin pallo, — yksinomaan jalkapallopeli. Vasta sitten kun siihen koko ruumiillaan ja sielullaan antautuu, se voi tuottaa todellisia hedelmiä. Kaiken lisäksi vaatii jalkapallopeli kestävää innostusta; peliä ei opita käden käänteessä. Voin mainita tässä, että monilla maailman parhailla pelaajilla on takanaan jopa 25—30 v. ankara harjoittelu. Muuten, varmaa on, että mies tahi poika, joka kerran on saanut todella vilkaista jalkapallopelin sisimpään, ei voi muuta tehdä kuin jatkaa.

Entä soveltuuko jalkapallopeli kuuromykille? — Ollen itse useita vuosia pelannut, luulen voivani vastata tähän myöntävästi. Kyllä, jos kuuromykkä omaa alussa esittämiäni ominaisuuksia, voi hänestä kehittyä hyväkin pelaaja. Kuitenkin täytyy heti alussa sanoa, että on olemassa eräitä vaikeuksia, jotka estävät k.m. milloinkaan nousemasta korkeimman luokan pelaajaksi. Siltä kannalta ei siis pidä ottaa kirjoitustani, että aikoisin k.m:stä maamme huonon jalkapallomaineen korjaajia kansainvälisillä kilpakentillä.

Joukkueen muodostaa kuten tiedettänee 11 pelaajaa, 1 maalivahti, 2 puolustajaa, 3 tukimiestä ja 5 hyökkääjää. Maalinvahdin tulee olla rohkea luonteeltaan, älykäs ja ennenkaikkea harkitseva ja nopea kuin salama. Puolustajilta vaaditaan varmoja, voimakkaita potkuja ja tilanteen arvioimiskykyä ja luonnollisesti nopeutta. Tukimiehistö, jolla usein on kentän raskain työpäivä, täytyy olla erikoisen karaistunut ja harjaantunut. Tukimiesten on autettava sekä puolustusta että hyökkääjä-

ketjua, ja jos sen kestävyys pettää, voi siitä seurata karvas tappio. Hyökkääjistä taasen riippuu, saako joukkue voittoon tarvittavat maalit vai ei. Hyökkääjäin on oltava liikkeissään nopeita, samoin tilanteitten harkinnassa. Jokaista heikkoa kohtaa vastustajan puolustuksessa on koetettava käyttää hyväkseen ja tilaisuuden tullen ammuttava nopeasti ja kovaa sekä mahdollisimman tarkkaan. Ampumista, kuten muitakin peliin kuuluvia »hienouksia» on harjoiteltava erikseen, innolla ja hellittämättä pyrkien oikeaan menettelytapaan.

Parhaat neuvot, niin pelin juonessa kuin kaikissa peliä koskevissa seikoissa, saa *Niilo Tammisalon* kirjasta *Jalkapallo*. Kehoitan kaikkia nuoria k.m. urheilijoita hankkimaan tämän kirjan ja lukemaan sen tarkoin lävitse.

Minulla ei ole tietoa, millaisia sääntöjä käyttävät otteluissaan keski-Europan maissa, Saksassa, Ranskassa ja Itävallassa y.m. toimivat kuuromykkäin jalkapalloseurat, mutta päättäen ulkolaisissa k.m. lehdissä olevista jalkapallouutisista, jotka osoittavat sillä alalla erinomaista vilkkautta, täytyy uskoa, että he ovat muodostaneet itselleen hieman kuulevain säännöistä poikkeavat säännöt. Jalkapallopelissä sattuu kuulevillekin, kaikkein etevimmillekin pelaajille, että he joskus ottelun kuumuudessa unohtavat varovaisuuden ja juoksevat eli pelaavat joko itsensä tai kanssapelaajansa paitsioasemaan (luvaton, väärä peliasema), jolloin erotuomari viheltämällä keskeyttää pelin. Kuinka tässä tapauksessa vihellysmerkki saatetaan k.m. pelaajien tietoon, on minulle toistaiseksi tuntematonta, mutta oletan, että erotuomarilla on kentällä pari lippumiestä apulaisina.

Entä kuuromykät pelaajina. — Kuuromykkä pelaaja k.m. joukkueessa menestyy varmaan hyvin, totuttuaan sekä paikkaansa kentällä että kanssapelaajiinsa. Tässä on kuitenkin otettava huomioon, että k.m. pelaajista nopeimmat ja älykkäimmät ja joilla on terävin huomiokyky, on asetettava keskelle, s.t.s. keskustukimieheksi, keskushyökkääjäksi sekä välihyökkääjiksi. Tämä sen vuoksi, että näillä paikoilla joutuu pelaaja olemaan aina vastapuolueen pelaajain ympäröimänä. Kun pelaaja on takaa, sivuilta ja edestä hyökkääväin vastapelaajain piirittämä, tarvitaan tosiaan pikkusen kylmää harkintakykyä ja paljon nopeutta, voidakseen antaa pallon omista tovereistaan sille, joka on parhaiten sijoittunut. Sen lisäksi voivat pelaajat keskenään sopia merkkikielestä, jonka avulla lyhyellä merkillä helposti voidaan ohjata toveria tahi varoittaa häntä. Toiset pelaajat, puolustajat, sivutukimiehet ja ulkohyökkääjät, ovat hieman helpommassa asemassa. Heitä ei juuri ahdisteta muuta kuin kahdelta, kolmelta taholta ja voivat he niin ollen helpommin hoitaa tehtävänsä. Kuulevain joukkueessa pelatessaan on kuuromykälle paras paikka sivulla. Keskelle ei hänen pidä yrittääkään.

Kaiken kaikkiaan jalkapallopeli pitäisi saada K.U.L:n toimintaohjelmaan. Se olisi tavallaan ikäänkuin »ponnistuslauta», jonka avulla suomalaiset k.m. urheilijat voisivat parantaa tulosluetteloansa. On esimerkkejä siitä, että monet etevät urheilijat ovat saaneet pohjan nopeudelleen pelatessaan kouluijässä tahi myöhemminkin jalkapalloa. Mainitsenko vain S.V.U.L:n urheiluneuvojan Hugo Lahtisen (jolta minäkin sivumennen sanoen sain ensimäiset ja parhaat ohjaukset jalkapallopelissä) tahi pikajuoksijoistamme Halmeen, Härön, Åströmin, Erkka Vilénin ja monta muuta.

Hankkikoon K.U.L. yhdenkin kunnollisen jalkapallon jokaiselle k.m. koululleemme, poikaoppilaitten esim. voimistelutunneilla käytettäväksi. Toki aina löytyy jokaisen koulun läheltä kappale nurmikenttää tai niittyä, jossa voi palloa potkia; siten säästyisi paremmin kengät, jotka hiekkakentällä tai koulupihan sannassa piankin olisivat rajoina, harmiksi koulun suutarille, ehkä lasten vanhemmillekin, mutta vilpittömäksi suruksi lapselle itselleen, josta kenkien menetys varmaan tuntuisi samanlaiselta kuin linnusta typistetyt siivet.

Toivon myöhemmin saavani palata asiaan uudelleen ja yksityiskohtaisemmin. *Tuula.*

UUTISIA.

— **Osoitteen muutos.** Lehtemme urheiluosaston toimittajan osoite on kesäkuun alusta lähtien: **Helsinki, Liisankatu 27, E,** jolla osoitteella on tästälähin lähetettävä kaikki urheiluosastoon tulevat kirjoitukset ja uutiset.

— **Helsingin Kuuromykkäin Voimistelu- ja Urheiluseuran** osoite on myöskin tästälähin: **Liisankatu 27, E,** jolla osoitteella seuran kirjeenvaihto käy.

— **Kesäurheilut** järjestävät Hämeenlinnan Kuuromykkä-Urheilijat jäsenilleen Riihimäellä sunnuntaina 3 p:nä heinäk. Kokoonnutaan Pohjoispiirin kansakoululle klo 10 ap. Saapukaa runsaasti Etelä-Hämeestä urheilemaan!

— **Kuvapostikortteja,** varustettuna valokuvilla kuuromykkäin urheiluelämän alalta, painatetaan parhaillaan. Kortit ovat asultaan miellyttäviä ja niitä sopii käyttää tavallisten kaupassa löytyvien korttien asemesta kirjeenvaihdossaan jokaisen kuuron tai kuulevankin, jolle kuuromykkäurheilun edistyminen on jostain arvosta. Korteista saatava voitto käytetään urheilumatkan hyväksi Göteporiin v. 1928.

Tilaukset lähetettävä osoitteella: hra *E. Karilas*, Helsinki, Linnankatu 5. Kehoitetaan tilaamaan runsaasti!

— **Nuori urheilija** Toivo Ala-Kilponen kirjoittaa meille äskettäin saavuttaneensa seiväshypyssä tuloksen 290 cm. Harjoitelkoon edelleenkin innokkaasti — ehkäpä hänestä tulee pistemiehiä pohjoismaisiin k.m. kisoihin, ellei ennen, niin ainakin sitten kun ne pidetään täällä Helsingissä.

— **Murtomaajuoksukilpailuihin** Satulinnan kiertopalkinnosta osallistui 22. V. 27 4 juoksijaa, ollen tulokset seuraavat:

1) Hj. Sandblom 18,53, 2) J. Luomajoki 20,01,2, 3) A. Helenius 21,17, 4) G. Örn 21,39.

Hj. Sandblom voitti kolmannen kerran, saaden pokaalin omaksi. Ilma kaunis.

— **Sulo Vuokko**-vainajan, väsymättömän helsinkiläisen urheilujohtomiehen haudalle Malmin hautausmaalla pystytettiin helatorstaina 26 p. toukokuuta vaatimaton muistokivi, joka hankittiin kuuromykkäin keskuudessa toimeenpannulla rahankeräyksellä.

Hänen omaisensa ovat ilmoittaneet olevansa halukkaat lahjoittamaan Kuuromykkäin Urheiluliitolle Vuokon omakätisesti aikoinaan vuolukivestä veistämän komean karhuaiheisen kellojalustan. Tämä arvokas lahjoitus tultanee käyttämään kiertopalkintona 1500 ja 5000 m matkoilla, jolloin se parhaiten palvelee niitä aatteita ja ihanteita, joita vainaja nuoruudestaan alkaen niin lämpimästi harrasti. Samoin se on sopiva ja pysyvä muisto vainajalle, kun sen jalustaan kiinnitetään metallilevy omistuskirjoituksella Sulo Vuokon muistolle.

— **Maaseudulla asuvia** Helsingin Kuuromykkäin V.- ja U-seuran jäseniä, jotka ovat halukkaat osallistumaan seuran jäsentenvälisiin urheilukilpailuihin tänä kesänä, kehoitetaan ilmoittamaan osoitteensa seuran puheenjohtajalle hra *R. Pitkäselle*, os.: *Helsinki, Liisank. 27, E.* Heille ilmoitetaan sitten aikanaan kilpailujen ajasta. — Uusia jäseniä vastaanotetaan.

(Jatkoa sivulta 60.)

Toivomme olisi, että Yliopistossa ruvettaisi opettamaan jumaluusopin ylioppilaille k.m. kieltä vapaaehtoisesti tai vakituisesti, että voisivat virkaansa astuessaan tulla toimeen kuuromykkäin kanssa samoin kuin kuulevainkin. Onhan k.m. paljon Suomessa, jotka tarvitsevat toistensa apua samoin kuin kuulevatkin. Eikä kuuromykkäin kieli ole sen vaikeampaa oppia kuin muutkaan kielet. Niin, hartain mielin toivomme, että meidänkin henkinen asemamme paraneisi. — Kirjoittakaa mielipiteitänne tästä asiasta kuuromykkäin lehteen. *a—a.*

KAKSI EHDOTUSTA.

Suomen Kuurom. Liiton IX:ssä yleisessä kokouksessa viime kesänä Porvoossa tuli allekirjoittanut ajatelleeksi, että liittomme — vaikka jo 20-vuotinen — vielä on ilman omaa *lippua*. Kuinka juhlalliselta ja kauniilta olisikaan oma lippu näyttänyt näissä juhlatilaisuuksissa! Kun astelimme Tuomiokirkkoon ja hautausmaalle, olisi lippu pitänyt liehua etunenässä. Ja kun kunnianosoitukset haudoilla suoritettiin, olisi lipulla pitänyt tehdä kunniaa. Ja tuossa Suomen kuuromykkäin tähän asti juhlallisimmassa silmäräpäyksessä, 6. VI. 1926 klo 1.30 j.p.p., kun verho putosi *K. O. Malmin* muistopatsaalta, olisi meillä pitänyt olla lippu kunniaa tekemässä.

Myöskin monessa muussa tilaisuudessa olisi meillä pitänyt olla lippu käytettävänä. Liitto tai yhdistys voi tuskin osoittaa suurempaa kunniaa niille, joita he haluavat kunnioittaa kuin tervehtiä heitä lipullaan.

Meidän kuuromykkäin täytyy oppia ymmärtämään mitä lippu itse asiassa on. Se on paljon enemmän kuin vain kaunis vaatepala. Se on symbooli, vertauskuva. Monet meistä kyllä ovat nähneet, kuinka paraatipäivinä ja juhlissa kaikkien päät paljastuvat, kun lippu kulkee ohitse. Ja suurissa sodissa ovat tuhannet antaneet henkensä koettaessaan pelastaa lippujansa joutumasta vihollisten käsiin.

Nyt tahdon ehdottaa, että Suomen Kuuromykkäin Liitto päättäisi hankkia itselleen lipun viimeistään vuodeksi 1929, jolloin pohjoismainen kuuromykkäinkokous täällä pidetään. Mutta jo tänä keväänä pitäisi ryhtyä valmistaviin toimiin. Ensiksi pitäisi julaista piirustuskilpailu. Siihen pitäisi saada ottaa osaa kuulevainkin ammattimiesten. Mutta myöskin kuuromykkätaiteilijain Ruotsista, Norjasta ja Tanskasta pitäisi saada yhtyä siihen, jos niin haluavat. Keksiä ja piirustaa kaunis lippu on vaikea asia. Meidän liittomme pitäisi saada niin kauniin lipun kuin mahdollista. Lippu, jonka ympärille me kuuromykät ilolla voisimme yhtyä ja josta voisimme olla ylpeitä.

Toinen ehdotukseni tarkoittaa sitä, että Suomen Kuuromykkäin Liiton keskushallituksen pitäisi harkita onko viisasta sijoittaa yleinen pohjoismainen kuuromykkäinkokous Helsinkiin v. 1929. Osanottajain luku tulee aivan todennäköisesti vähintäin 600—700 k.m. Ei ole hyvä koota niin suuri joukko kuuromykkiä Helsinkiin, missä on niin vilkas katuliike. Nyt jo valitetaan yleisesti vaikeita liikeoloja ja autojen vimmattua vauhtia. Kuinka vaikeaa on oleva 2 vuoden perästä, kun autojen luku on tullut kaksinkertaiseksi? Olisi epäviisasta silloin koota 600—700 kuuromykkää tänne. Useita vakavia onnettomuustapauksia tapahtuu varmasti. Kenelle on vastuu silloin tuleva?

Kaikkea tätä pitäisi keskushallituksen ajatella ennenkuin sitova päätös tehdään.

Tahdon siksi Suomen Kuuromykkäin Liiton keskushallitukselle ehdottaa seuraavaa:

1) että liitto hankkisi oman lipun, jonka pitäisi olla valmis viimeistään v. 1929;

2) sekä ottaa harkitaksensa, eikö ole liika uskallettua että yleinen kuuromykkäinkokous sijoitetaan Helsinkiin vilkkaan katuliikkeen vuoksi. *Valter Lindberg.*

OPETELKAA VIERAITA KIELIÄ!

Mutta onko se tarpeellista k.mykille? kysynette. „Yes, it is necessary“, kyllä, se on tarpeellista. Seuraava tapaus osoittaa niin olevan. Tämän kirjoittaja oli kerran matkoilla Hämeen seuduilla. Päivä oli alussa painostavan kuuma, mutta sitten alkoi taivas mušteta. Kiirehdin askeleitani, jotten saisi vettä hienoihin vaatteisiini. Kaukaa edessäni näin auton tulla törröttävän. Iloitsin saadessani ivata sadetta, mutta tultuani lähemmäksi näin kolme herraa autossa, naamat tyytymättöminä. Yksi heistä alkoi puhua kanssani. Ilmoitin, etten kuullut, enkä ymmärtänyt hänen puhettaan. Silloin he kävivät entistä tyytymättömämmiksi. He luultavasti ajattelivat, ettei kuuromykistä ole koskaan apua. Kysyin autonkuljettajalta, joka näytti rauhallisemmalta: „mitä herrat sanoivat.“ „En tiedä, en ymmärrä ruotsia“ oli vastaus. Koska en itsekään osaa — ruotsia, niin päätin koettaa englantia, jota opettelin noin 20 vuotta sitten Amerikassa olevan ystäväni kautta ja mikäli jonkun verran muistin. Lähestyin senvuoksi herroja ja kirjoitin: „What can I do for you?“ „Kuinka voin teitä palvella?“ Herrat katsoivat minuun hämmästyneinä ja kysyivät: „Are you English?“ „Oletteko englantilainen?“ — „No, I am Finnish, but I can English somewhat.“ „Ei, olen suomalainen, mutta osaan englantia jonkun verran.“ Sitten he selittivät, että auto on mennyt epäkuntoon, eivätkä he tiedä toisia ajoneuvoja. Kirjoitus oli vaikeasti ymmärrettävää, niin että minun täytyi pyytää kirjoittamaan vierasta kieltä *yksinkertaisemmin*, vaikkapa vasta-alkajalle. Sitten selitin kuljettajalle suomeksi mitä herrat tahtoivat. Hän, joka tunsi seudun, antoi hyviä neuvoja mistä saa toiset ajoneuvot. Herrat pyysivät minua mukaan tulkiksi supisuomalaisella seudulla. Pelkäsin kovin huonoa englanninkielen taitoani, mutta kaikki meni hyvin ja herrat saivat asiansa toimitetuksi.

Ja kun meillä oli aikaa pistin minä puheeksi: „May I ask, who are you?“ „Saanko luvan kysyä, keitä olette?“ — „That gentleman is mr Jacobsen, the manyfacturer from Danmark and I am his interprector from Sweden.“ „Tuo herra on tehtailija Jacobsen Tanskasta ja minä olen hänen ruotsalainen tulkkinsa.“ — „Well, how are deaf and dumbs of your country?“ „No, kuinka voivat maanne k.mykät?“ — „We have not seen them at all. We do not know them.“ „Emme tavanneet heitä ollenkaan. Emme tunne heitä.“ — „It is a pity.“ „Sepä ikävä.“ Herrat olivat tuntemattomia k.mykille, mutta he ylistivät Suomen k.mykkiä opinhaluisiksi vieraissa kielissä. He eivät toiselta puolen uskoneet minua täysiveriseksi suomalaiseksi. Jos minulla olisi täydellinen englanninkielen taito, niin kertoisin heille Helena Kelleristä, vaikka hän oli sekä k.mykkä että sokea ja kuitenkin kohosi opinnoissa kuulevien tasolle. Sitten matkamme päättyi herrojen kiittäessä minua ja minun lausuessa: „Remember my compliments to your people and pleasant jorney!“ „Sanokaa terveiseni kansallenne ja onnea matkalle!“

Elin Raitio.

SURULLE.

Hiljaa, odottamatta tulit sinä luokseni, suru, kiedoit minut mustaan vaippaasi, puristit minut synkkään, kylmään syleilyysi. Armotta ja säälittä revit sinä rikki ylpeän, kovan sydämeni. Pidin sinua julmana hirviönä, pelkäsin ja pakenin sinua, kuin paetaan sitä, jonka käsissä luulee elämän tuhoutuvan. Vihasin sinua kuin jotain pahaa vihollista. Kartoin niitä ihmisiä, joiden luona sinä, suru, asustit. Mutta nyt olen oppinut sinussa tuntemaan ystävän, joka aina tahdot parastani, ja jonka rinnalla tunnen olevani todellinen ihminen täynnä erheitä ja puutteita. Siksi olen oppinut nyt sinua rakastamaan. Sillä olethan niin paljon hyvää ja kaunista tullessasi tuonut olet pehmentänyt kivikovaa sydäntäni, olet ohjannut minun tuntemaan itseäni.

Niin, paljon, paljon olet sinä minulle, suru! Ilman sinua olisin kylmä, tunteeton olento. Itserakkaana ja ylpeänä tietäni kulkisin näkemättä niitä monia esteitä ja salakareja, joihin joka hetkellä voi upota ja vajota syvälle. Kiitän siis sinua, suru, niistä hyvistä opetuksista, joita olet minulle antanut ja niistä lämpöisistä kyynelistä, joita olet kanssani vuodattanut. Ne kyyneleet ovat katseeni kirkastaneet ja sielustani elämän valhekuvat poistaneet. Ne ovat elämälleni oikean suunnan osoittaneet.

Kun nyt avaat minulle mustan sylisi, niin en enään pelkää sinua, vaan pidän sinua parhaimpana ystävänäni, joka tahdot kasvattaa sieluani ja herättää siellä eloon puhtaimmat, jaloimmat tunteet ja ajatukset. Sinä puhdistat sieluani kaikesta maallisesta turhuudesta ja saastasta. Ole siis luonani, suru, sillä ilman sinua en ole ihminen. *Elli K.*

KUTSUMUS

Samuel Heinicken 200 vuotismuistojuhlaan *Hampurissa* Saksanmaalla elok. 13—17 p:nä v. 1927.

Täten kutsumme kaikkia kohtalotovereitamme, ystäviämme ja hyväntekijöitämme *Samuel Heinickeriemujuhlaan* Hampurissa. Tämä riemujuhlaviikko vietetään suuren kuuromykkäin puhemetodiopetuksen keksijän ja alkajan *Samuel Heinicken* 200 vuotissyntymäpäivän johdosta. Täten haluamme osoittaa kiitollisuutemme ja kunnioituksemme hänen muistolleen.

Hampurissa, vanhassa Hansa- ja maailmankauppakaupungissa, opetti Heinicke v. 1767—1777 kuuromykkiä ensi kerran puhemetoodilla. Siksipä kuuluukin riemujuhlaviikon ohjelmaan erityinen muistojuhlallisuus *Eppendorfin* kylässä lähellä Hampuria. Sunnuntaina elok. 14 p:nä v. 1927 pidetään *P. Johanneksen kirkossa* siellä muistojumalanpalvelus kaikille osanottajille kuulukootpa mihin kirkkokuntaan tahansa. Sen jälkeen seuraa seppelten laskeminen Heinicken muistopatsaalle.

Riemujuhlaviikon ohjelma on arvokas ja kuuluu siihen m.m. käynti Helgolannin saarella. Kokouksen aikana on näytteillä Saksan kuuromykkätaiteilijain teoksia. Asunnoita hankitaan. Osanottomaksu kokoukseen on 185 Saksanmarkkaa (n. 180 Suomen markkaa). Asunnot maksavat 35 markasta (n. 30 mk.) alkaen ylöspäin päivältä. *Ilmoittautumisaika loppuu heinäk. 1 p:nä.*

Kokouksen kuluessa suoritetaan Saksan k.m. mestaruuskilpailut jalkapalloilussa, uinnissa, kevyessä painissa y.m.

Saksalainen tervehdyksemme!

Boris Tomei. Fritz Scheibe. Joh. Dolberg.
Karl Dolberg. James Koth. Willy Ulrich.
K. Hackmann. H. Hagen.

Lähempiä tietoja yllämainitusta kokouksesta antaa past. H. Nyberg, Kuhmoinen.

— **100 vuoden kuluttua ovat kaikki ihmiset kuuroja!** Niin ennustaa suuri keksijä ameriikkalainen *Thomas Edison*, jonka elämästä ja kuuroudesta tämän lehden 2 ssa numerossa kerrottiin sentähden, että hän äskettäin täytti 80 vuotta. Amerikassa vietettiin nim. joku aika sitten suuri juhla, jossa oli läsnä 300 huonokuuloista ja kuuroa (ei kuuromykkiä). Tässä juhlassa piti Edison puheen, jota läsnäolijat kuulotorvillaan kuuntelivat. Silloin sanoi Edison, että kun maailmassa yhä kasvaa koneitten tärinä, autojen ja koneitten surina, tehtaitten huudot ja kaikellainen melu, jyske ja pauke, niin ihmisten kuulohermot eivät kestä, vaan menevät rikki ja kaikki ihmiset tulevat kuuroiksi. Samassa kehoitti hän läsnäolijoita kokoamaan rahaa 100,000 puntaa koulun rakentamiseksi huonokuuloisille, jossa heitä opetetaan huulilta lukemaan. — Itse on Edison kovin tyytyväinen kuurouteensa. Kuurona hänen ei tarvitse kuunnella niin paljon turhia asioita, vaan voi syventyä ajattelemaan omia keksintöjään. — Saa nähdä se, joka 100 vuotta elää ennustiko Edison oikein.

— **Intialainen kuuromykkäin- ja sokeainkoulu.** Rouva Toft kirjoittaa seuraavaa:

Muutaman engl. penikulman päässä Colombosta aivan alituisesti pauhaavan meren rannalla sijaitsee erinomaisen kauniissa talossa sokeain ja kuuromykkien koulu. Indiaan tuloni jälkeen olen nähnyt ja ihaillut paljon Englannin valtiokirkon monipuolista ja kelvollista toimintaa. Ja niin teen vielä paljon enemmän käytyäni tätä koulua katsomassa. Se on toiminut kolmetoista vuotta ja on sillä käytettävänään useita vartavasten kuntoonpantuja rakennuksia. Ne ovat kaikki itämaista tyyliä. Paria poikkeusta lukuunottamatta, ovat yksikerroksisia huviloita somine ulkokuisteineen. Laajat vihreät nurmet, lepoa ja leikkiä varten, ympäröivät rakennuksia. Koulu, kuten yllä on viitattu, muodostaa yhden osan Englannin valtiokirkon lähetystoiminnasta. Tilasto kertoo Ceylonilla löytyvän 2,000 kuuromykkää ja 3,000 sokeata. Koulussa on parhaillaan 150 oppilasta, joiden ikä vaihtelee 3—15 vuoteen. Sokeat ja kuuromykät ovat kokonaan erotettuna toinen toisistaan. Ainoastaan hän, jolla on edes jonkinlaista käsitystä lähetystyöstä, voi hiukan aavistaa mitä vaikeuksia onkaan voitettava kun on kysymyksessä ei vaan tämänkaltaisen työn alkaminen, vaan myöskin sen tehokas jatkaminen. Kaivataan „maailmaa voittavaa uskoa“ sekä rakkautta joka „kaikki uskoo, joka kaikki toivoo“.

Lapset ja nuoret tulevat kouluun mitä pimeimmistä pakanallisista kodeista, buddalais- ja hinduperheistä. Aniharvojen vanhemmat ovat kristittyjä.

Koulun johtajatar, neiti Muriel Miskin, on kokosydäminen lähetysihminen, jolla on synnynnäisiä lahjoja kuuromykkien opetukseen. Työssä on hän sitten saavuttanut yhä suurempia ja monipuolisempia kokemuksia. Oltuaan muutamia vuosia kuuromykkäkoulun opettajattarena Englannissa, lähetti kirkko hänet tänne Ceylonille.

Kolmen englantilaisen ja muutaman alkuasukassyntyisen virkatoverin avustamana on neiti Miskin muovaillut tästä oppilaitoksesta sellaisen, että se nykyään on todellisena mallikouluna alallaan. Sen yhteydessä toimii myöskin teollisuuskoti.

Iloisina näkemistämme sanoimme hyvästi tälle rauhan tyyssijalle, jonka seinien sisällä niin monet ovat löytäneet sitä, mistä sen ulkopuolella eivät olisi uskaltaneet uneksiakaan.

— **Tyrvään** ja sen ympäristön kuuromykät saivat kokoontua taas pitkistä ajoin jumalanpalvelukseen Tyrvään pappilaan sunnuntaina huhtik. 24 p:nä. Tilaisuuteen oli saapunut 60 k.m. 12:sta eri pitäjästä, kaikki Turun hiippakunnan alueelta. Kokous pidettiin pappilan rippikoulutuvassa, jumalanpalvelus oli kirkossa. Rovasti ja rovastinna Svanberg kutsuivat tuon suuren joukon kahville kauniiseen kotiinsa, jonka avarissa suojissa he ystävällisesti seurustelivat k.m. kanssa. Kun Turun hiippakunnan kuuromykillä ei vieläkään ole omaa matkapappia oli Tampereen hiippakunnan k.m. pappi saapunut pitämään tämän jumalanpalveluksen Tyrväällä, joka ei ole kaukana Tampereelta. Syvästi tuntuvat sikäläiset k.m. kaipaavan omaa pappia ja säännöllisiä jumalanpalveluksia.

— **Alavuden k.m. yhdistyksen** kokous pidettiin M. Hevonkosken talossa 3 p:nä huhtik. Läsnä oli kuuromykkiä ja uteliaita kuulevia ihmisiä aivan tupa täyteen. Ensin pidettiin hartaushetki. Ja sitten Matti Savisaari kertoi edustajakokouksesta Helsingissä ja sen päätöksistä. Vielä hän kertoi kiertomatkasta Turusta, Kosken pitäjästä T.l. ja Tampereelta. Kaikki olivat tyytyväisiä kuulemiinsa. Väliajalla juotiin kahvia leivoksineen. Neiti Aino Maunu Killikoskelta kertoi häämatkasta Munsalossa. Siellä pidetään aivan toisenlaista hää-tapaa kuin täällä. Kuuromykkä leipurimestari Nyberg ja suomalainen Hilja Tiilikka vihittiin avioliittoon. Siellä oli 4 pappia. Myöhään illalla hajaannuttiin kotiapäin.

Seuraava kokous pidetään Naaralan talossa Jokivarrella Helluntaipyhinä. Toivotaan runsasta osanottoa! Tervetuloa! *Sihteeri.*

— **Jyväskylä.** Äitienpäivää vietti Jyväskylän k.m. yhdistys viime toukok. 22 p:nä. Läsnä oli yhdistyksen jäseniä runsaasti lapsineen sekä k.m. koulun viimeisen luokan oppilaat kutsuvieraina. Kunniasijalla istuivat kukitettuina k.m. äidit. Puheita pitivät johtajatar, neiti *M. Kahelin* ja past. *H. Nyberg*. Eräät yhdistyksen jäsenet esittivät vuorokeskustelua. K.m. vanhempain lapsi, lyseolainen *Aimo Kangas* (kuuleva) lausui ja viittasi erittäin kauniisti runon *Äidin kuva* (kirj. P. Cajander) ja vielä pikku tyttönen *Anna Kaunisoja* lauloi ja viittasi laulun „*Äidin silmät*“. Kahvia tarjoiltiin ja juhla kului miellyttävästi. — Jyväskylän k.m. yhdistyksellä on se onni, että k.m. vanhempain lapset vähitellen ovat kasvaneet isoiksi, käyvät koulua ja rupeavat auttamaan vanhempiaan yhdistyksen toiminnassa. He osaavat pitää puheita, lausua ja viitata hyvin niin, että vanhemmille siitä on iloa ja hyötyä. Kunpa muillakin k.m. yhdistyksillä olisi sama onni. Huomatkaa tämä, k.m. vanhempain lapset, ja auttakaa vanhempainne yhdistyksen toimintaa arvokkaalla tavalla.

— *Myyjäiset* piti J:kylän k.m. yhdistys toukok. 25 p. Ompeluseuran valmistamat työt menivät hyvin kaupaksi. Tuloja oli 520 mk.

— **Kuulumisia Riihimäeltä.** Riihimäen kuuromykkäinyhdistys oli hommannut vapuksi pienen iltaman — poikkeus entisistä tavoista. Tähän aikaan ei ennen koskaan yhdistyksen toiminnan aikana ole vielä toimeenpantu iltamia tai kokouksia. Eteenpäin koettaa R:n pieni yhdistys parhaimpansa mukaan mennä.

Iltama oli 30 p. huhtik. alkaen klo 5 illalla. Osanottajia saapui 31 — vaikkei uskottu tulevan edes kymmentäkään. Sää kun oli aika huono — satoi lumiräntää ja sen luultiin pelottavan tulemasta. Mutta heitäpä tulikin oikein junamatkojen takaa, yksi aina Imatralta asti. Oikein hauskaa on nähdä, k.m. ovat niin innostuneita kaikesta, mikä heidän elämäänsä voi edistää.

Johtokunta oli hommannut vieraittensa huviksi pienen, hauskan huvinäytelmän: „Kun rouva ei ole kotona“. Se piti katsojat naurussa — etenkin kappaleen päähenkilö, kiukkuinen rehtori Kivikoski (Lauri Vainola) oli aika hauska. — Tämä kappale sitten valokuvattiin. —

Kauniin ilman toivossa ajateltiin seuraavana päivänä eli Vappuna tehdä kävelyretki jonnekin lähistölle, mutta siitä ajatuksesta piti luopua kun ei ilmojen haltijat suvainneet täyttää näitä toiveita. Ilma kyllä muuten on asettunut selkeäksi, mutta oli vain koleata ja märkää. Oltiin siis sisällä ja päivä kulutettiin vapaassa keskustelussa ja leikeillä. — Vielä pieni huomautus „Hämeenlinnan Kuuromykkä-Urheilijat“ jäsenille — harjoitelkaa ahkerasti ensi heinäkuussa täällä pidettävää urheilupäivää varten, jotta saadaan kunnollinen edustaja Kyminlaakson urheilukilpailuihin!

— **Kuopio.** Äitien päivää vietti Kuopion kuurojen yhd. 8 p:nä toukok. Juhla oli järjestetty täkäläisen kuurojen koulun juhlasaliin. Kokoontuneina olivat paikkakunnan kuurot, heidän äitejään ja tuttaviaan. Koulumme 7:nnen luokan oppilaat olivat myöskin mukana.

Juhla alkoi klo 5 laulamalla Suonion isänmaan virrestä 2 ensimäistä värsyä, jonka jälkeen seurasi terveh-

dyspuhe. Eräs tyttöoppilas lausui runon ja opettajatar neiti *I. Dahlström* piti puheen Korint. 13 l. johdolla.

Seurasi sitten väliaika, joka kului kahvia juoden. Juhlan keskeisin emäntä ja järjestäjä oli rouva *A. Jokelainen*. Jo heti juhlan alussa oli pari nuorikkoa kiinnittänyt äitien rintaan N.N.K.Y:n ruusun. Heille, päivän sankattarille, esitettiin huviksi ja nuorille opiksi näytöskappale „Äitiä auttamassa". Loppujen lopuksi oli vielä karkeloa hilpeän mielialan vallitessa. Klo $^1/_2$ 9 hajaannuimme tyytyväisin mielin koteihimme. *Mukana ollut.*

— **Åvikista.** Toukokuun 15 päivänä pidettiin *lauluilta* Hyvinkään kirkossa Åvikin vanhainkodin rakennusrahaston hyväksi. Lauluillan toimeenpani Helsingin *Nuorten Miesten Kristillisen Yhdistyksen* laulukuoro (johtaja, pastori H. Nyberg) ja *Hyvinkään oma kirkkokuoro* (johtaja, kanttori Mäkinen). Molemmat kuorot lauloivat sekä erikseen että yhdessä monta kaunista laulua. Laulajia oli yhteensä yli 80 henkeä. Laulujen välillä pitivät hengellisiä puheita past. *Urho Muroma* Helsingistä ja Riihimäen kirkkoherra *V. K. Kuuliala*. Väkeä oli tilaisuuteen kokoontunut kirkko täpötäyteen ja innostus oli suuri paikkakuntalaisissa tämän tilaisuuden valmistamiseen. Puhdas tulo lauluillasta oli 4,200 mk.

— **Lappeenranta.** Papiston apulaiseksi Lappeelle on nimitetty pastori *Emil Härö* Helsingistä. Tämä on ilosanoma Lappeenrannan k.m. yhdistykselle, sillä past. Härö on entinen k.m. koulun opettaja Emil Ahola Mikkelistä, joka nyt on lukenut itsensä papiksi. Varmasti saavat L:rannan k.m. yhdistyksen jäsenet hänet usein kokouksiinsa puheita ja esitelmiä pitämään. Toivotamme hyvää yhteistyötä!

— **Jyväskylän** k.m. koulusta pääsivät pois tänä kevännä seuraavat oppilaat: A-luokalta *Vappu Piirainen*, Kuhmoniemi, *Helmi Salminen*, Huittinen, *Vappu Luoto*, Tammela, *Emil Buur*, Lemi, *Uuno Hauhia*, Kirvu, *Sulo Tolsa*, Lavansaari, *Paavo Niinikangas*, Koijärvi, *Toivo Rajamäki*, Riihimäki. Naitä oppilaita oli opettanut neiti *Hilja Parviainen*. B-luokalta: *Etu Siimanainen* ja *Lyydi Puhakka*, Ilomantsi, *Kalle Sarin*, Tottijärvi, *Eino Kurjanen*, Kivennapa, *Frans Mäntylä*, Lavia, *Eino Hälinen*, Kärsämäki, *Jeremias Vesterinen*, Kuolemajärvi, *Fanny Pekonen*, Haapajärvi. Luokan opettajatar oli neiti *Anna Vainio*. Oppilaat laski Herran ehtoolliselle Jyväskylän kirkossa helatorstaina past. *H. Nyberg*. Tilaisuuteen oli saapunut suuri joukko ympäristön kuuromykkiä.

— **Rovasti E. J. K. Luoma** on Jyväskylän k.m. koulusta erottuaan ollut v.t. kirkkoherrana *Pihlajaveden* pitäjässä viime syksystä toukok. 1 päivään asti. Nyt on Tampereen hiippakunnan Tuomiokapituli määrännyt hänet papiksi, v.t. kappalaiseksi *Padasjoen* pitäjään toukok. 1:stä päivästä toistaiseksi.

— **40 vuotta** täytti huhtik. 24 p:nä hra Janne Lehtimäki Turussa. Turun kuuromykkäinyhdistyksen ja „Valppaan" jäsenet olivat koonneet rahaa ja ostettiin kaunis seinäkello ja lähetystö, johon kuuluivat hrat E. Savisaari sekä B. Kaski, toi sen ja kukkia aamulla hra J. Lehtimäelle. Lähetystö kiitti häntä siitä, että hän on ollut aina mukana ja apuna yhdistyksen ja „Valppaan" työssä ja johdossa ja että hän on ollut aina hyvänä esimerkkinä ja esikuvana kaikille. Hän syvästi liikutettuna kiitti lähetystöä lahjasta

— **Turun k.m. yhdistyksen myyjäisistä,** jotka pidettiin huhtik. 2 p:nä, on tullut Smk. 2,208: 95. Pyydetään kiittää sydämellisimmin niitä arvoisia henkilöitä, jotka ovat tavalla tai toisella auttaneet myyjäisten järjestämisessä.

— **Uskolliset palvelijat.** Tässä lehdessä on ollut luettelo uskollisista kuuromykkäpalvelijoista. Nyt tulee vuoro Turkuun. Turussa on monta uskollista kuuromykkä-palvelijaa nimittäin:

Nti Sandra Grönfors on ollut Rettigin tupakkatehtaassa 37 vuotta;

hra Frans Hellä on ollut Turun Kaakelitehtaassa 37 vuotta;

rva Maria Vikstedt ollut Rettigin tupakkatehtaassa 31 vuotta;

nti Miina Kyllönen ollut palvelijattarena neidit Selma ja Emma Lundellin luona 29 vuotta;

rva Augusta Sundqvist Åströmin harjatehtaassa 27 vuotta;

nti Ida Domander Turun Kivipainossa 27 vuotta;

hra Johan Helenius Åströmin harjatehtaassa 27 vuotta;

nti Kerttu Ahlqvist Åströmin harjatehtaassa 25 vuotta;

hra Kustaa Hakala Bomanin puuseppätehtaassa 20 vuotta;

hra A. Vilkki samassa tehtaassa 17 vuotta;

hra Kalle Järvinen samassa tehtaassa 17 vuotta.

— **Kuuromykkäinkoulut.** Ero virasta on myönnetty Mikkelin k.m. koulun opettajattarelle rouva *Josefiina Koskiselle*, joka sairauden takia on pakotettu jättämään työnsä. Rva Koskinen on toiminut k.m. opettajana Jyväskylässä, Oulussa ja viimeksi Mikkelissä.

— **Esitelmäpäivät** pidetään Porissa helluntaipyhinä Porin ja sen ympäristön kuuromykille. Ensimmäisenä helluntaina aloitetaan esitelmäpäivät klo 10 a.p. jumalanpalveluksella Kansalliskodissa. Toisena päivänä tehdään huvimatka Pihlavaan. Esitelmöitsijänä herra Elias Savisaari Turusta y.m.

— **Salon** kuuromykkäinyhdistys toimeenpanee kesäkokouksen heinäkuun 3 p:nä alkaen 11 päivällä Vartsalan saarella Halikossa. Kokouksen ohjelma koetetaan saada monipuoliseksi ja hauskaksi. Toivomme saada puhujia Kuuromykkäin Liitolta sekä Turustakin. Moottoriveneet lähtevät Salon laivalaiturilta kohta Turusta aamupostijunan saavuttua (klo 8,41 a.) Salon asemalle. Ja niille, jotka tulevat Helsingistä tulevalla junalla, joka saapuu Saloon klo 10,09 illalla, koetetaan hommata asunto matkustajakodissa, joten heidän olisi hyvä ilmoittaa tulostaan hra *K. Hakalalle* (os. Salo, Postit.). Opas on asemalla vastassa. Lähempiä tietoja kirjeellisesti yhd. siht. Maiju Niemiseltä (Hajala, Rauhamäki) kun postim. seuraa. Terve tuloa!

— **Kuuromykkäin Lehti** ilmestyy heinä- ja elokuun alkupuolella eri numeroina.

— **Kuuromykkäin Lehden** ja pastori *H. Nybergin* osoite kesäkuukausina on *Kuhmoinen*.

Kuopion kesäkurssit peruutettu.

Jo aikaiseen keväällä ilmeni merkkejä siitä, ettei tänä keväänä Kuopiossa raivonnut tuhkarokko säästäisi myöskään kuurojenkoulua. Niin sitten kävikin. Suuri joukko oppilaita sairastui tautiin, ja saatettiin jo ennakolta pitää varmana, ettei kaikkia voitaisi lähettää määrä-aikana kotiinsa. Tästä syystä ajateltiin siirtää kesäkuun alkupäiviksi suunniteltujen kesäkurssien pito elokuuhun, jopa siitä eräissä lehdissä näin ilmoitettiinkin. Nyt on kuitenkin ilmaantunut tähänkin järjestelyyn nähden voittamattomia vaikeuksia, kurssien pito täytyy tältä kesältä kokonaan peruuttaa. Tästä huomautetaan erikoisesti niille, jotka jo ovat kursseille ilmoittautuneet.

VIHITTY

Paula Parantainen
Jaakko Ikkelä

Helsinki 28. 5. 1927.

SYNTYNYT

Terve poika

Helsingissä 29. IV. 27

Kaisu ja Rurik Pitkänen

Helsinki 1927. K. F. Puromiehen Kirjapaino O.-Y.